

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Kleuterschool te MERKSEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	
Instellingsnummer	6924
Instelling	Vrije Kleuterschool
Directeur	Daniëlle VERHOEVEN
Adres	Terlindenhofstraat 220 - 2170 MERKSEM
Telefoon	03-645.56.29
Fax	03-644.88.15
E-mail	ks@virgomaria.be
Website	www.virgomaria.be
Bestuur van de instelling	VZW KOR Merksem
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
Scholengemeenschap	JOVIGROJO
Adres	Stella Marisstraat 3 - 2170 MERKSEM
CLB	Vrij CLB De Wissel
Adres	Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-05-2014, 13-05-2014, 14-05-2014, 15-05-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	15-05-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	28-05-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jan DEVOS
Teamleden	Vera POLLIER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	13
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	15
4.2 Leerbegeleiding	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
6.1 Wat doet de school goed?.....	20
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	21
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Kleuterschool vormt samen met de Vrije Lagere School 'Virgo Maria', de basisschool in het Groen te Merksem. De school ligt dan ook middenin een groenzone en zowel het schooldomein als de onmiddellijke schoolomgeving biedt mogelijkheden ten aanzien van de lichamelijke en creatieve ontwikkeling van de kleuters. Het is een buurtschool aangezien de meeste kleuters woonachtig zijn in de onmiddellijke omgeving van de school. Hierdoor bestaat de schoolpopulatie steeds meer uit een rijke mix aan sociaal-culturele achtergronden. In de loop van de zomer volgend schooljaar start de afbraak met als perspectief dat de gehele kleuterschool samen met het eerste leerjaar zal worden ondergebracht in een nieuw gebouw.

Om een zicht te krijgen op de ontwikkeling van de kleuters maakt het team gebruik van observaties, schoolrijpheidstesten en andere gestandaardiseerde testen. De kleuterschool heeft in toenemende mate aandacht voor het vermijden van zittenblijven. Er is weinig zicht op hoe de kleuters het stellen in de lagere school als toets voor de eigen kwaliteit en inspanningen. Tevredenheidsonderzoeken gebeuren bij leerkrachten rond bepaalde thema's en ook de ouders werden breed bevraagd.

De kleuterschool streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na voor Nederlands en wereldoriëntatie. Wel dient zij erop te letten dat de onderwijstijd in alle klassen voldoende gerespecteerd blijft. Er is ruim aandacht voor het formuleren van onderwijsdoelstellingen maar het huidige gebruik kan aan functionaliteit winnen waardoor deze doelen meer betekenis krijgen ten aanzien van de planning en de bewaking van het onderwijsaanbod. De leerkrachten bieden een rijke ontwikkelingsomgeving welke garant staat voor een harmonische vorming en een hoge mate aan betrokkenheid en activiteit bij de kleuters. De sociaal-emotionele en motorische aspecten van een brede vorming krijgen volop ontwikkelingskansen. De thema's leven bij de kinderen en de klasinrichting en speelwerkplekken worden aangepast in functie van het actuele thema. De brede uitwerking van deze thema's overheen diverse ontwikkelingsdomeinen, de dagelijks terugkerende routines en de diversiteit aan speelwerkplekken zorgen voor samenhang en een brede benadering van het leergebied wereldoriëntatie. De huidige werkwijze biedt beperkte garanties dat alle domeinen van wereldoriëntatie op een bewuste wijze in hun volle breedte aan bod komen. Geregeld krijgen bepaalde onderdelen van wereldoriëntatie opvallende aandacht. Momenteel is dit zeker het geval voor verkeersopvoeding. In de kleuterschool werken de kleuteronderwijzers zowel aan taalgebruik als aan taalbeschouwing. Mondelinge en schriftelijke taalvaardigheden worden gestimuleerd tijdens occasionele en meer intentionele speelleersituaties. Er is een duidelijke afstemming inzake de aanwezige visuele representaties doorheen de leeftijdsgroepen. De schrijfmotoriek, inclusief voorbereidende bewegingsoefeningen, krijgt ruim aandacht. Een weloverwogen woordenschatbeleid afgestemd op de aanwezige taaldiversiteit is nog een groeipunt.

De leerkrachten krijgen ruim mogelijkheden om zicht te professionaliseren en maken er ook daadwerkelijk gebruik van. Het team heeft een open houding ten aanzien van vernieuwingen. Ook via samenwerking en allerlei (in)formele gespreksvormen leren leerkrachten van en met elkaar. De kleuterschool zet dus volop in op deskundigheidsbevordering. Het expliciet nastreven van 'doelgerichtheid' en 'systematiek' bij het aanpakken van prioriteiten en teamnascholingen op schoolniveau behoort nog niet tot de gewoontes. Dit aandachtspunt is ook van toepassing op de geboden acties inzake zorgverbredend werken. De zorgwerking verloopt gestructureerd. Hiertoe werden afspraken vastgelegd over te volgen procedures, verschillende vormen van zorgoverleg en de inventarisatie van gegevens voor het bepalen van het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De zorgvisie zal nog verder geactualiseerd worden. Belangrijk is dat kleuters én leerkrachten met hulpvragen ook daadwerkelijk geholpen worden. Het niveau van de preventieve basiszorg kan nog verder versterkt worden. De zorgcoördinator én de overige teamleden hebben belangstelling voor een goede relatie én communicatie met ouders, bijvoorbeeld bij de ondersteuning tijdens het zorgtraject. De nieuwe directeur hanteert een democratische leiderschapstijl: zij laat inspraak toe en heeft oog voor de haalbaarheid van de gedragen voorstellen. Zij wordt door de leerkrachten ervaren als 'gedreven' en 'aanmoedigend'. Bovendien beschikt zij, mede dankzij haar achtergrond als kleuteronderwijzer, over voldoende inhoudelijke expertise om de leerkrachten effectief te kunnen coachen en ondersteunen. Door het installeren van werkgroepen is het voltallige team ook betrokken bij de schoolwerking. De doelgerichtheid en de systematische uitwerking van de schoolprioriteiten vormen nog een werkpunt waardoor de acties gericht kunnen verlopen en makkelijker evalueerbaar zijn. Momenteel heerst er

onduidelijkheid over de toekomst betreffende het beleid wat weegt op de ontwikkelingsdynamiek van de school.

Het team van Vrije Kleuterschool 'Virgo Maria' werkt goed samen, is kritisch en veranderingsbereid en streeft naar positieve relaties ten aanzien van elkaar, de kinderen, de ouders en externen. Het welzijn van al deze partners staat voorop en de kleuters krijgen gepaste zorg. Ten aanzien van het garanderen van een doelgericht en breed aanbod inzake wereldoriëntatie is het aangewezen om bijkomende initiatieven te nemen. Indien de huidige ontwikkelingsdynamiek gehandhaafd blijft, kan deze school verder bouwen aan een samenwerkende schoolgemeenschap die optimale ontplooiingskansen biedt aan elke kleuter.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterschool streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. Het onderwijsaanbod is zowel gericht op het mondeling en schriftelijk taalgebruik als op de taalbeschouwing. Het taalaanbod sluit aan op het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Er is ruim aandacht voor dit leergebied in de planning, de evaluatie en de zorgverlening. Kleuters krijgen voldoende kansen tot actief taalgebruik.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterschool streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na. Het dagverloop, de brede thematische uitwerking en de variëteit aan speelwerkplekken zorgen voor samenhang tussen wereldoriëntatie en andere leergebieden maar ook tussen de diverse domeinen van dit leergebied. Er is een brede aanpak aanwezig waarbij de kleuters kansen krijgen om actief en betrokken te leren. Er gebeuren geregeld vernieuwende impulsen rond deelaspecten van wereldoriëntatie.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

In de kleuterafdeling worden diverse onderwijsleerpakketten gebruikt als inspiratiebron voor het uitbouwen van de onderwijspraktijk. Ook de in het verleden uitgewerkte thema's of het internet vormen bronnenmateriaal voor de planning van de klasactiviteiten.

De school werkt met een jaarplanning die bestaat uit vaste en variabele thema's die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. Deze thematische werking wordt door de collega's die lesgeven aan kleuters van dezelfde leeftijd vorm gegeven waardoor een vrij parallelle werking zichtbaar is. De invulling van de variabele thema's is afhankelijk van interesses van kleuters en eventuele gebeurtenissen. Er wordt ook gewerkt met schoolprojecten zoals verkeer en afval. Een infokrantje biedt info naar ouders over het geplande thema waardoor de kleuters ook iets kunnen meebrengen.

Het webschema is het centrale planningsdocument en er zijn linken met het ontwikkelingsplan. Dit document bestaat uit activiteiten die door het team al brainstormend worden bedacht bij het centrale thema en omvat de verschillende ontwikkelingsdomeinen en ervaringsituaties. In een volgende fase worden bijpassende ontwikkelingsaspecten, ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen gezocht. Deze grote hoeveelheid aan doelen zorgt weliswaar voor veel werk maar rendeert weinig. Deze meer algemene doelen zijn immers weinig betekenisvol voor het plannen en evalueren van het onderwijsgebeuren en worden ook niet gebruikt voor het bewaken van het brede onderwijsaanbod. Deze doelenopsomming oogt dan ook eerder verantwoordingsgericht en weinig functioneel.

Momenteel wordt behalve het webschema ook gewerkt met fiches (algemene fiches, ontmoetingsfiches en hoekenfiches). Deze fiches omvatten eveneens een variëteit aan doelstellingen.

Het webschema maakt in geringe mate duidelijk in welke mate leerplannen op een voldoende evenwichtige wijze worden aangepakt. Dit is vooral problematisch voor wereldoriëntatie. De fiches zorgen voor een zinvolle aanvulling maar er is nog geen echt bewakingssysteem. In het verleden werd gewerkt met een turflijst maar dit werd als tijdrovend en weinig functioneel ervaren. De leerkrachten geven aan dat toen duidelijk is gemaakt dat hun werking de leerplannen in voldoende mate overdekt maar vonden het een corvee dat niet in verhouding stond tot het rendement.

De effectieve onderwijstijd staat onder druk. Het koek- en drankmoment in combinatie met het toiletbezoek vangt in sommige groepen reeds meer als een half uur voor de speeltijd aan. Er zijn geen educatieve doelen waarop deze activiteiten zich richten en in de gangen is verveling bij de wachtende kleuters merkbaar.

De visies betreffende de diverse leerplannen werden besproken (maart 2011) maar deze zijn slechts in geringe mate bewust aanwezig bij de leerkrachten.

Voor Nederlands ligt het accent vooral op het stimuleren van de communicatie en het werken aan spreekdurf. De mondelinge taalvaardigheid krijgt kansen via de terugkerende routines en activiteiten. De kringmomenten zijn hierbij betekenisvol. Tijdens het ochtendritueel worden kalenders gelezen en besproken, vertellen kleuters ronduit over belevingen en gebeurtenissen... De speelwerkplekken en waarnemingen zorgen voor taaluitingen. Behalve spreken komt ook het luisteren in voldoende mate aan bod onder meer via het beluisteren van verhalen maar ook via luisterspelletjes: geluidenmemory, geluiden zoals muziekinstrumenten herkennen, raden hoeveel knikkers er zijn... Versjes en poppenkast/toneel zijn voorbeelden van meer creatief taalgebruik. Ter ondersteuning van het aanvankelijk lezen en schrijven wordt bij de oudste kleuters gewerkt met een leeshoek en een schrijfhoek waarin activiteiten en materialen stimuleren om vanaf de tweede helft van het schooljaar ook gericht te werken rond vormkenmerken van taal. Het gaat hierbij om een carouselstelsel waarbij deze hoeken doorschuiven van klas tot klas en er gedurende twee weken intenser gewerkt wordt rond specifieke aspecten van schriftelijke taalontwikkeling. Een continu gebruik van een vaste lees- en schrijfhoek met mogelijkheden tot exploreren en experimenteren met de aangeboden materialen zou meer kansen bieden aan de taalontwikkeling. De teamleden zijn alert voor het vermijden van didactische vervroeging en te sterke verschoolsing. De kleuters 'lezen' visuele boodschappen zoals het eigen symbool, diverse kalenders, afbeeldingen van hoeken, keuzebord, opbergboxen, ... In de klas hangen ook stappenplannen voor het handen wassen en het aandoen van de jassen. Leerlingen uit het zesde leerjaar komen voorlezen aan de oudste kleuters. Ook de schriftelijke taalvaardigheid krijgt stimulansen. De kleuters werken zowel in het horizontale als verticale vlak en schrijven op de lichtbak, in zand, met lijm, in scheerschuim, ... Opvallend is de aandacht voor fijne motoriek (vouwen, knippen maar ook schrijfpatronen) en schrijfhouding. Sommige klasleerkrachten en de leermeester lichamelijke opvoeding werken rond een specifieke bewegingsmethode ter ondersteuning van de schrijfmotoriek. Hier kan de afstemming en doorgaande lijn nog eens nagekeken worden. De kleuters kunnen

zelf opnieuw een verhaal opbouwen door prenten in een logische volgorde te leggen en ook meer functionele schrijftaakjes zoals iets tekenen als brief voor een geliefde of een brief opsturen naar de sint komen voor.

De leerkrachten willen de kleuters laten nadenken over taal en nieuwsgierig maken over hoe taal in elkaar zit. Er wordt gewerkt aan de ontluikende geletterdheid onder meer via klankherkenning, rijmen, ritmisch klappen, hakken en plakken, de begin- en eindletter, ... Dit gebeurt in de kring en de lees- en schrijfhoek maar ook soms als kort tussendoortje of door gebruik van werkblaadjes. Interculturele gerichtheid als onderdeel van taalbeschouwing mag nog meer op de voorgrond treden. Een woordenschatbeleid ontbreekt. Gezien de veranderende schoolpopulatie kan meer nagedacht worden over de selectie en het vastzetten van woordenschat. Soms circuleren er woordenschatlijsten maar het ontbreekt aan afspraken en visie.

Het thema is zichtbaar in de aankleding van de klas, de speelwerkplekken en het activiteiten aanbod. Zo is de zandbak, poppenkamer of boekenhoek aangepast in functie van het thema. Alle domeinen komen aan bod maar er is soms een onevenwicht merkbaar tussen de domeinen. Uit de gesprekken blijkt dat bijvoorbeeld het domein 'natuur' in een aantal klasgroepen verhoudingsgewijs meer aandacht krijgt dan 'techniek', 'ruimte' of 'maatschappij'.

Het domein 'tijd' wordt sterk geassocieerd met kalendergebruik en tijdsbegrippen. De school heeft zichtbaar werk gemaakt van het kalendergebruik. Er is een diversiteit aan kalenders aanwezig in de klassen waarbij onderlinge afstemming en een doorgaande lijn voor ogen werden gehouden. In de klassen hangt een variatie aan kalenders en een aftelkalender doet de kleuters verlangend uitkijken naar hun schoolreis.

Het domein 'ruimte' komt aan bod in het tekenen van menselijke figuur maar evenzo in pictogramspellen, puzzelen, plannetjes namaken, ... Naar verluidt zijn er ook verschillen in aandacht voor diverse educaties. Opvallend is de aandacht voor verkeersopvoeding: verkeersspel, meestappersbrevet, fietsen in het park, straat oversteken, verkeersborden bekijken, gordeldracht, fluo-actie in winterperiode, ... De leermeester LO (fietstraining, ...) en zorgleerkracht zijn hier eveneens bij betrokken. Gezondheidseducatie komt in sommige groepen minder aan bod en bij milieueducatie wordt vooral verwezen naar het werken rond afval. De domeinen 'mens' en 'maatschappij' kregen invulling door onder meer het werken rond gevoelens. Het schoolproject 'Zonnekind' heeft vele raakpunten met sociaal-emotionele aandachtspunten en vaardigheden. Om de pestproblematiek te voelen wordt gebruik gemaakt van rollenspel bijvoorbeeld. Doelgericht werken aan onderdelen van maatschappij (beroepen, kopen en verkopen, afspraken en regels, andere levenswijzen en culturen, ...) kan meer aan bod komen.

Het park biedt ruim kansen om de 'natuur' te verkennen, veranderingen op te merken en materialen mee naar de klas te brengen. In de klassen ontbreken groene hoekjes of een thematafel. Wel is er een aanzet om te werken rond het moestuintje. Het team is zoekende naar (groot)ouders en denkt na over uitbreiding van dit project. De seizoensgebonden wandelingen en uitstap naar de zoo laten kinderen kennis maken met de natuur en vanuit deze wandelingen brengen ze ook materiaal mee om te experimenteren, te vergelijken en te knutselen. Kinderen brengen ook materiaal van thuis mee: vogelnest, bloemen, ... Wanneer ze werken rond huisdieren mogen ze ook een eigen huisdier meebrengen.

De aandacht voor het domein 'techniek' kan doorgaans beter. Toch zijn er tijdens de doorlichtingsperiode ook voorbeelden van goede praktijk waargenomen waarbij kleuters moesten voorspellen of materialen zouden drijven of zinken en proefondervindelijk hun eigen hypothese konden toetsen. Er wordt wel geregeld gewerkt met constructiematerialen (om plannetjes na te bouwen bijvoorbeeld) en er zijn ontdekdozen beschikbaar rond magneten, drijven en zinken, ...

De algehele klaswerking en het dagverloop gericht op een brede thematische uitwerking zorgen voor horizontale samenhang tussen de diverse leergebieden. De gemeenschappelijke thema's voor diverse leeftijdsgroepen zijn afgestemd zodat een doorgaande lijn is aangebracht. De leerkrachten houden bij het aanbod rekening met het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Zo zullen bepaalde aspecten van ontluikende geletterdheid pas op het einde van de kleuterschool aan bod komen. Behalve een doorlopende lijn in het kalendergebruik, beschikt de school ook over een leerlijn rond schrijven. In het klasbeeld is duidelijk hoe visuele representaties van de werkelijkheid evolueren van foto's bij de jongste naar zwartwittekeningen bij de oudste kleuters. In de derde kleuterklas maken de kleuters kennis met het letterbeeld waarbij vooral met script wordt gewerkt.

De brede harmonische ontwikkeling krijgt kansen door de brede uitwerking van de thema's waarbij alle ontwikkelingsdomeinen aan bod komen: de lichamelijke, cognitieve, motorische en creatieve ontwikkeling van de kleuters. Opvallend zijn de inspanningen om te voldoen aan de bewegingsdrang van de kleuters via activiteiten zoals watergewenning, kabouterloop, knuffelturnen, boetseren en spelen met papa's en het benutten van infrastructuur en materiaal: ballenbad, glijbaan, fietsjes, bewegingsmogelijkheden in de gang...

De klasinrichting, de speelwerkplekken en materialen, de opdrachten en de vraagstelling nodigen de kinderen uit om actief aan de slag te gaan en de werkelijkheid te beleven en te onderzoeken. Het opzoeken van of binnenbrengen van de werkelijkheid kan soms nog verder verhoogd worden. Sommige leerkrachten geven aan dat waarnemingen en werkelijkheidsbeleving in het verleden meer aandacht kregen. Positief is dat de kleuters ook vaak zelf boekjes en materialen meebrengen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Doorheen de jaren zouden hiaten inzake materialen zijn ontstaan omwille van een te krappe budgettering. Momenteel worden materialen geïnventariseerd: kasten, goede puzzels, ... De werkelijkheid opzoeken (zoo) en binnenbrengen (politie) komt voor maar dit kan zeker verder toenemen.

De leerkrachten beschikken over bronnenmateriaal om hun taalactiviteiten te verrijken (praatplaten) en er zijn een aantal speelwerkplekken die zich vooral richten op het bieden van taalkansen zoals de kring, de poppenkamer, de boekenhoek, de zandtafel, de leeshoek, de schrijfhoek, ... Er zijn voldoende materialen: rijmloco, picotgrammenspelen, rijmlotto, schatgravertjes, drukletters, leesletters, schrijfletters, fundels met bijhorende spelletjes op de computer, telefoons, toetsenborden, prentenboeken, poppen, ...

Er is ook een gezamenlijke bibliotheek in de personeelsruimte, geordend volgens thema en één keer per maand is er de bibbus ter aanvulling van het boekenaanbod. In heel wat klassen zijn er knusse leeshoekjes die uitnodigen tot lezen. De klasbibliotheek mag hier en daar nog uitgebreid worden en er zijn MP3spelers aangevraagd.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Het formele evaluatiesysteem richt zich meer op het leergebied Nederlands in vergelijking tot het leergebied wereldoriëntatie. Op het digitaal zorgsysteem worden aspecten van taal gescoord op een driepuntenschaal. Daarnaast zijn er ook klas- en individuele screenings in gebruik evenals losse individuele observaties. De algemene rubrieken kunnen diepgaander worden geanalyseerd wanneer de leerkracht dit nodig acht. Voorbeelden van taalaspecten die geobserveerd worden zijn: zich verstaanbaar uitdrukken, opdrachten begrijpen, spreekdurf, pengreep, knippen, schrijfpatronen, rijmen, ritmisch klappen, ... Er zijn ook enkele schoolrijpheidstesten en gestandaardiseerde (taalvaardigheids)testen in gebruik. Het leerlingvolgsysteem bevat subitems voor wereldoriëntatie onder denkontwikkeling die te maken hebben met de domeinen ruimte en techniek. Onderdelen van mens en maatschappij zijn terug te vinden onder de domeinen sociale en emotionele ontwikkeling en morele ontwikkeling. Deze hoeven echter niet voor alle kinderen ingevuld te worden. De kring wordt vaak gebruikt voor de planning van de activiteiten en in mindere mate voor de evaluatie. Er zijn ook enkele voorbeelden los van een formeel evaluatiesysteem zoals het beeldend werken en vertellen over indrukken die ze opgedaan hebben tijdens uitstappen. Bij evaluatie wordt vooral gedacht aan het vroegtijdig detecteren van kleuters met eventuele problemen, hun evoluties zichtbaar maken en het aanbieden van passende ondersteuning. Dit zorgt ervoor dat de evaluatie vooral gericht is op het deficitdenken (waar kunnen kleuters op uitvallen?) en gelinkt wordt aan zorgverbredend werken en in mindere mate aan het aanpassen van de opgezette onderwijsleersituaties. De resultaten worden eveneens benut bij de communicatie naar ouders.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerkrachten krijgen vooral een zicht op de ontwikkeling van kinderen via het digitaal zorgsysteem: hoe scoren ze op ontwikkelingsdomeinen, wat komt uit verschillende vormen van zorgoverleg, welke acties zijn ondernomen, ... Daarnaast wordt ook heel veel informeel uitgewisseld tussen de collega's. Er is echter nog beperkt zicht op hoe ze het in het eerste leerjaar stellen. De preventieve basiszorg situeert zich vooral op niveau van het natuurlijke handelen van de klasleerkracht. De leerkracht probeert taal te ontlocken, zaken te visualiseren en te herhalen voor wie het wenselijk is. Kleuters krijgen soms een pop mee naar huis of een prentenboek in het kader van de babbelbib. De derde kleuterklas zit in hetzelfde gebouw als de lagere afdeling waardoor de informele communicatie en samenwerking minder intensief is met de collega's van de kleuterschool. Er gebeuren gezamenlijke activiteiten en uitstappen overheen de leeftijdsgroepen en ook met het eerste leerjaar zijn integratieactiviteiten, bijvoorbeeld in het kader van hoekenwerk, voorzien. Het webschema bevat ook een rubriek rond klasinterne zorg maar die is wisselend ingevuld. Soms wordt gewerkt met niveaugroepen (rijmloco, woordjes vormen, ...) of is er differentiatie in de aangeboden werkbladen. Met de klasjuf of de SES-juf wordt gewerkt aan de woordenschatontwikkeling van anderstalige kleuters waarbij veelvuldig geoefend wordt met het benoemen van afbeeldingen (boekentas, jas, ...) om de woordenschat uit te breiden. Zij werkt ook met kinderen die het moeilijk hebben rond andere aspecten zoals rijmen. De SES-juf werkt hierbij vaak klasintern maar neemt ook soms kleuters uit de klas.

Professionalisering De school werkt ontwikkelingsgericht. De projecten op schoolniveau (voorlezen, afval, ...) zorgen voor nieuwe impulsen en er zijn diverse werkgroepen. De school is MOSschool en er wordt verder nagedacht over een toekomstig tuinproject. Er zijn enkele leerlijnen en ook bij het ontwikkelen van fiches is de verticale samenhang een aandachtspunt.

Heel wat leerkrachten hebben individuele nascholingen gevolgd rond thema's die raakvlakken vertonen met het leergebied Nederlands: schrijfmotoriek en fijne motoriek, rekentaal, poppenspel, beeldend vertellen, ... en de leerkrachten kunnen concrete voorbeelden geven van implementatie van het geleerde in de eigen praktijk. Het is belangrijk dat nieuwe aanwinsten zoals de praktijkmap rond tijd ook voldoende gebruikt worden door de leerkrachten.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Bij het welzijnsbeleid zijn drie personen betrokken: een centrale preventie-adviseur, een lokale preventie-adviseur en een leerkracht van de kleuterafdeling die ondersteunend werkt. De gebouwen geven een onderkomen indruk maar er is beterschap in zicht. Immers rond juni 2015 wordt de afbouw van de kleuterschool gestart en komt de gehele kleuterafdeling in een nieuwbouw. Aandachtspunten vormen onder meer het geringe aantal toiletten en de mogelijkheid tot handen drogen die vaak ontbreekt, oneffenheden op de speelplaats en de te beperkte overdekte speelplaats, de gladde vloer in de turnzaal, de onveilige situatie ter hoogte van de parking van het sportcomplex en het zebepad dat niet doorloopt overheen het fietspad waardoor voetgangers moeten stoppen op de openbare weg om fietsers voorrang te verlenen. De inbreuken zoals vermeld in het recente keuringsverslag van de elektrische installatie dienen opgevolgd te worden. Het leerkrachtenteam maakt werk van de eigen professionalisering onder meer door het volgen van een bijscholing welzijn op het werk en een basiscursus EHBO.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school beschikt over een nascholings- en prioriteitenplan 2013-2014. Afspraak is dat elke leerkracht minimum één nascholing volgt per schooljaar. Heel wat leerkrachten overstijgen in de praktijk dit minimum. De nascholing kan in functie van de prioriteiten, de zorgwerking of volgens eigen behoefte. Er is aandacht voor afstemming tussen de prioriteiten en de pedagogische studiedagen. De teamnascholingen kunnen nog meer vertrekken vanuit een brede sterkte-zwakte-analyse. De prioriteiten en nascholingen kunnen nog doelgerichter uitgewerkt worden en op langere termijn bekeken worden.
- Ondersteuning** Zowel op individueel als teamniveau worden heel wat nascholingen gevolgd. De kleuterschool laat zich hierbij ook ondersteunen door de pedagogische begeleiding. Het natuurlijk en functioneel samenwerken zorgt ook voor heel wat professionaliseringskansen: personeelsvergadering, multidisciplinair overleg (MDO), parallelle overleg rond de thema's, het overleg tussen de zorgcoördinatoren van beide niveaus, ... De zorgcoördinator en de directeur maken deel uit van collegagroepen om kennis te delen. De directeur volgt ook meerdaagse nascholingen en meer langdurige opleidingstrajecten. In de leraarszaal is ook vakliteratuur voor handen. Deze info wordt vooral gebruikt in functie van problemen welke leerkrachten ontmoeten in hun praktijk. De zorgcoördinator geeft ook achtergrondinformatie op vraag van de klasleerkracht. Beginnende leerkrachten en stagiairs worden geïnformeerd en gecoacht door de zorgcoördinator. Coaching van leerkrachten op vlak van leerkrachtvaardigheden gebeurt minder. Zelfevaluatie en –reflectie met het oog op het bijsturen van de eigen klaspraktijk kent goede voorbeelden maar is geen schoolkenmerk. De klasbezoeken en nabesprekingen door de directeur worden als interessant en aanmoedigend ervaren. Een belangrijke actie is ongetwijfeld het hospiteren tijdens de kijk- en wisselweek waardoor leerkrachten aan de hand van een kijkwijzer de werking van collega's kunnen observeren en bespreken. Tijdens de personeelsvergaderingen komen ook inhoudelijke thema's aan bod en er wordt geregeld opgesplitst per niveau. Binnen de school is een schoolmentor aangeduid. Zij is aanspreekpunt voor de klasmentor maar vormt eveneens een brug tussen de mentorcoach en de leertrajectbegeleider. Bijna alle leerkrachten hebben een mentorcursus gevolgd.
- Doeltreffendheid** De leerkrachten geven aan elkaar feedback over de gevolgde nascholingen via de personeelsvergadering en een kافت met materiaal is beschikbaar. Ze passen de bruikbare tips ook in de eigen klaspraktijk toe of maken materialen naar aanleiding van gevolgde nascholingen. Zo is er een overzichtelijk systeem aangebracht voor het rubriceren van de beschikbare puzzels.
- Ontwikkeling** Het prioriteitenplan geeft geen volledig overzicht van de prioriteiten maar er is wel een link met de nascholingen op teamniveau. De vele professionaliseringsinitiatieven en de open houding ten aanzien van ideeën tonen aan dat de school een ontwikkelingsgerichte aanpak voorstaat. Het blijft belangrijk om de specificiteit van de jongste kleuters voldoende op het oog te houden bij vormingsmomenten.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school beschikt over een aanzet tot zorgvisie die zij graag wenst te actualiseren onder meer door de verschillende zorgniveaus en het handelingsgericht werken erin te integreren.
- De zorgwerking werd gestructureerd door afspraken te maken over procedures, instrumenten, vormen van zorgoverleg en testen, toetsen en observaties. Het formuleren van concrete en evalueerbare doelen op school-, klas- en kindniveau is nog geen gewoonte. Er is eerder sprake van informele doelgerichtheid die zich vooral op het kindniveau situeert. Centraal dit schooljaar staat de digitalisering van de zorgwerking waardoor informatie voor alle zorgbetrokkenen ontsloten kan worden.
- De SES-juf, in samenspraak met de directeur, bepaalt het werkrooster voor de ondersteuning in de diverse klassen. Dit rooster voorziet in voldoende daadwerkelijke ondersteuning en biedt ruimte voor vraaggestuurde ondersteuning. Het is positief dat dit rooster niet voor het volle schooljaar vastligt maar wordt aangepast. Er kan nog verder nagegaan worden of de noden van kinderen en behoeften van leerkrachten voldoende sturend zijn voor de invulling ervan.
- Ondersteuning** De zorgwerking situeert zich op de drie niveaus: school-, klas- en individueel niveau. De leerkrachten geven de kleuters voldoende tijd voor hun ontwikkeling en het welzijn van de kinderen blijft voorop staan. Er is veel aandacht voor samenwerking en overleg met ouders. De expliciete aandacht voor preventieve basiszorg kan versterkt worden.
- De zorgcoördinator werkt vooral op schoolniveau en geeft veel aandacht voor het begeleiden van ouders doorheen het zorgtraject van hun kinderen. Zij zorgt ook voor vraaggestuurde ondersteuning bij leerkrachten. De SES-juf is vooral werkzaam op kindniveau. De SES-ondersteuning door de SES-juf in de diverse klassen bestaat onder meer uit coteaching, zindelijkheidstraining, observatie, ondersteuning (motoriek, rijm, denkontwikkeling, zindelijkheidstraining, ...) en productie van materialen. De preteaching kan nog beter worden uitgewerkt. Het is een half open rooster waardoor tijdens sommige periodes een meer vraaggestuurde ondersteuning mogelijk is. Kinderen met problemen worden daadwerkelijk ondersteund en de aandacht voor kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong is nog groeiende. De SES-leerkracht ondersteunt ook de leermeesters lichamelijke opvoeding waardoor tijd vrijkomt voor observatie en bijsturing/ondersteunen van kinderen.
- Er zijn diverse vormen van zorgoverleg zoals het wekelijkse zorgteamoverleg, het pre-MDO, het MDO, overleg tussen zorgcoördinatoren, oudergesprekken, gesprek met leermeester lichamelijke opvoeding, ... waardoor kleuters ook vaak besproken en opgevolgd worden.
- De leerkrachten vullen een klasscreening en/of individuele screening in om een breed beeld te krijgen over de ontwikkeling van de kleuters: ontwikkelingsdomeinen maar ook positieve ingesteldheid en thuissituatie worden in kaart gebracht. De mogelijkheid bestaat om diepgaander in te zoomen op bepaalde aspecten. Het digitale zorgsysteem wordt uitgebreid met gegevens uit diverse gesprekken (ouders, MDO, ...) en gestandaardiseerde testen. Dit zorgsysteem vermeldt verhoudingsgewijs in geringe mate concrete handvatten voor de klaspraktijk. Het gaat meer om een probleembeschrijving en algemeen kaderadvies (mama aanspreken, logo inschakelen, ...).

Het schoolproject 'Zonnekind' versterkt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kleuters en ook het beloningssysteem dat uitgewerkt is voor bepaalde kleuters verdienen waardering. Er is een zindelijkheidsstas gemaakt. De integratie-activiteiten tussen oudste kleuters en eerste leerjaar worden niet vergeten maar kunnen nog aan kwaliteit winnen door meer te investeren in de planning en de evaluatie. De school kan nog meer een afspiegeling zijn van de aanwezige sociaal-culturele diversiteit en initiatieven rond positief omgaan met interindividuele verschillen tussen mensen kunnen doelbewuster nagestreefd worden.

- Doeltreffendheid** De afstemming tussen de zorgbetrokkenen kan nog beter: zo is de zorgcoördinator weinig betrokken bij het ondersteuningsrooster ten aanzien van de klassen en dit geldt ook voor de SES-leerkracht bij bepaalde vormen van zorgoverleg. De vele vormen van zorgoverleg maken dat evoluties van kleuters nauwgezet worden opgevolgd en de voorziene ondersteuning wordt geboden. Het is vooral de systematisering van doelstellingen rond zorgverbredend werken op schoolniveau en het traject dat individuele hulpvragen doorlopen waar nog winst valt te boeken. De kwaliteit van de zorgwerking wordt geregeld onder de loep genomen. De zorgcoördinatoren en directies van de kleuter- en lagere afdeling bepaalden in samenwerking met het CLB de draagkracht van de eigen school aan de hand van een kijkwijzer. De resultaten zullen gecommuniceerd worden op een volgende personeelsvergadering. De SES-werking werd geëvalueerd wat aanleiding gaf tot bijsturing waardoor de peuters omwille van groei in aantal meer ondersteuningsuren kregen toegewezen. In samenwerking met de Universiteit Antwerpen werd drie jaar geleden het zorgbeleid geëvalueerd. De doeltreffendheid wordt eveneens gemeten via gestandaardiseerde testen: rekenbegrippen, taalvaardigheid, schoolrijpheid.
- Ontwikkeling** De kleuterafdeling werkt ontwikkelingsgericht aan haar zorgbeleid en zorgwerking. 'Zorg' is een vast item op de personeelsvergadering en zowel directeur, zorgteam als klasleerkrachten volgen geregeld nascholingen die gelinkt zijn aan het zorgverbredend werken. Gevolgde nascholingen zoals 'hoogsensitieve kinderen' worden gedeeld met het team. De zorgcoördinatoren van beide afdelingen hebben maandelijks overleg en de zorgcoördinator maakt deel uit van een netwerk op niveau van de scholengemeenschap. De personeelsvergadering en het MDO vormen motor voor tal van kleine acties die te maken hebben met zorgwerking. Er is een voldoende kritische ingesteldheid en leerbereidheid aanwezig die een blijvende ontwikkeling mogelijk maakt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, GOK- en zorgbeleid, Kwaliteitszorg, Leiderschap, Visieontwikkeling Samen met de directeur van de lagere school vormt de directeur van de kleuterschool een team dat het beleid bepaalt en werkt aan een gemeenschappelijk opvoedingsproject. De goede samenwerking met de lagere school zal verder worden uitgewerkt maar nu al is de kloof kleiner geworden en beide scholen worden door de buitenwereld meer als één school gezien. De huidige directeur heeft ervaring in het kleuteronderwijs waardoor zij dankzij haar expertise ondersteuning op maat kan bieden. Zij is het tweede schooljaar actief in het ambt van directeur. Zij wordt sterk gewaardeerd door het team omwille van haar inzet en gedrevenheid. Zij laat inspraak toe en heeft oog voor de mogelijkheden van de teamleden waardoor de voorstellen als haalbaar worden ervaren. Zij heeft een goede interactie zowel met leerkrachten, ouders als kleuters. De directeur neemt vooral een coachende rol (klasbezoeken, gesprekken, evaluaties) op waarbij zij toegankelijk is voor de bespreking van eventuele problemen. Haar aanmoedigende stijl laat toe dat individuen en het team als geheel groeien. Naar de toekomst toe zou zij meer tijd willen vrijmaken om nog meer in te zetten op pedagogisch-didactische thema's. Er zijn diverse werkgroepen aanwezig op school om het gehele team te betrekken bij het schoolniveau: verkeer, godsdienst, puzzelrups, zonnekind (sociaal-emotioneel project), integratie K3-L1, milieu.

Beslissingen worden zoveel mogelijk op groepsniveau en in consensus genomen. Er gebeuren geregeld bevragingen die aanleiding geven tot concrete beslissingen. De school neemt zich voor om de afspraken mee op te nemen in het schoolwerkplan en dit document naar de toekomst toe verder te actualiseren. Personeelsinfo gebeurt vooral via een persoonlijk bakje of per mail en zal naar de toekomst toe via het digitale communicatiesysteem verlopen. De verslagen van de personeelsvergadering zijn goed gestructureerd en omvatten een aantal vaste terugkerende rubrieken (zorg, werkgroepen) en eindigen met een concrete taakverdeling/to do. Er gebeuren geregeld bevragingen en acties (septemberhappening, school online, ...) worden stap voor stap geïmplementeerd waardoor bijsturing mogelijk is en alle participanten betrokken zijn bij de vernieuwingen. De communicatie met de ouders gebeurt onder meer via de kleuterkrant die maandelijks aan de ouders wordt verspreid.

In het verleden werd weinig aan visieontwikkeling gedaan. Het opvoedingsproject bestaat reeds geruime tijd en is heel gelijklopend met dat van de scholengemeenschap. Het katholieke opvoedingsproject en de zorg voor elk kind staan centraal. Naar de toekomst toe wil de school de sociaal-culturele achtergrond van de kinderen nog meer in rekening brengen.

Een systeem van kwaliteitszorg moet nog opstarten. Zo is het de bedoeling dat afspraken in het schoolwerkplan zullen worden verankerd. Het 'nascholings- en prioriteitenplan' is nog onvoldoende helder over het aantal prioriteiten en de precieze doelstellingen. De doelgerichtheid vastleggen, bewaken en evalueren gebeurt nog weinig.

Vorig schooljaar waren er flictsbezoeken ter kennismaking en dit schooljaar werden door de directeur klasbezoeken met nabespreking uitgevoerd. Tijdens de personeelsvergaderingen werd het doel bepaald (de leerkracht als organisator) en mogelijke data aangegeven. Deze klasbezoeken werden besproken en resulteerden in aanmoedigende verslagen die ook mogelijke groeipunten deden oplichten. Tijdens de functioneringsgesprekken heeft de directeur aandacht voor het positieve maar zij geeft ook concrete werkpunten op. Dit blijkt ook uit de verslaglegging. Agenda's worden niet nagezien maar de directeur volgt wel de input in het digitale zorgsysteem op. De beleidsondersteuner heeft fiches en projecten uitgewerkt en aanbevelingen uit de vorige doorlichting aangepakt. De samenwerking met de pedagogische begeleiding wordt als heel positief ervaren. Het gebrek aan continuïteit en perspectief omtrent de leidinggevende vormt momenteel een substantiële rem op de ontwikkelingsdynamiek binnen het team.

Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen en sluit beperkt aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van (alle/sommige/de meeste) teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De horizontale samenhang en de harmonische ontwikkeling door de brede uitwerking van de thema's, de variëteit aan speelwerkplekken en de dagelijks terugkerende routines.
- De mate waarin de thema's leven bij de groep en in de klasinrichting.
- De betrokkenheid en de graad van activiteit bij de kleuters.
- De aandacht voor de sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling in de diverse klasgroepen.
- De wijze waarop zowel aan mondelinge als schriftelijke taalvaardigheid wordt gewerkt tijdens occasionele en intentionele klasmomenten.
- De aandacht voor visuele representaties en schrijfmotoriek.
- De investering in de verkeersopvoeding van de kleuters.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De geboden én benutte kansen tot professionalisering.
- De kritische zelfreflectie en de open houding ten aanzien van vernieuwingen.
- De structurering van de zorgwerking door afspraken rond procedures, zorgoverleg en het inventariseren van gegevens betreffende de kleuters.
- De effectieve ondersteuning die geboden wordt aan kleuters en leerkrachten inzake zorgvragen.
- Het verzorgen van een goede communicatie met ouders over kleuters met specifieke zorgvragen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gedrevenheid en aanmoedigende stijl van de leidinggevende.
- De inhoudelijk expertise van de leidinggevende die concrete ondersteuning mogelijk maakt.
- De betrokkenheid van het hele team op de schoolwerking onder meer door het voorzien in werkgroepen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De wijze waarop omgegaan wordt met de onderwijstijd.
- De functionaliteit van de opgave van doelstellingen inzake planning en bewaking van het aanbod.
- Het uitwerken van een doordacht woordenschatbeleid.
- De mate waarin voor wereldoriëntatie garanties zijn dat de domeinen voldoende breed en bewust worden nagestreefd.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doelgerichtheid en systematiek bij het aanpakken van prioriteiten en teamnascholingen op schoolniveau.
- De mate waarin er een gedeelde visie op de zorgwerking aanwezig is.
- De expliciete aandacht voor preventieve basiszorg.
- De doelgerichtheid en systematisering van acties.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doelgerichtheid en systematische uitwerking van prioriteiten.
- De onduidelijkheid betreffende de toekomst inzake beleidsvoering.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jan DEVOS de inspecteur-verslaggever	Daniëlle VERHOEVEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	